

Zákon o účetnictví – pomáhá, nebo komplikuje elektronizaci?

David Bauer , ředitel odboru 28 – Regulace a metodika účetnictví , Ministerstvo financí

Obsah

- Elektronické výstupy z účetnictví
- Elektronické vedení účetních knih
- Elektronické účetní doklady
- Elektronické účetní záznamy
  - Průkaznost účetního záznamu
  - Vznik průkazného účetního záznamu
- Na co nezapomenout při interpretaci zákona o účetnictví ve vztahu k elektronizaci

---

Elektronické výstupy z účetnictví

- **Účetní závěrka (konsolidovaná ÚZ)**
  - § 18 odst. 3 (§ 22 odst. 1) ZoÚ – podpisový záznam
- **Výroční zpráva**
  - § 21a odst. 1 ZoÚ – pro zveřejňování obdobné použití ustanovení o účetních záznamech
- **Ostatní výkazy** (účetní a rozpočtové - stanovené právním předpisem) – zejm. veřejná sféra (vyhláška č. 383/2009 Sb.)
- **Ostatní výstupy**
  - Zvláštní právní předpis
  - Ad hoc – zejm. v rámci „řízení“ (např. § 33 odst. 8 ZoÚ)

Elektronické vedení účetních knih

- **Účetní zápisy**

- zejm. § 4 odst. 10, § 6 odst. 2 a § 12 ZoÚ
- Účetní záznamy na základě průkazných účetních záznamů (účetních dokladů) s připojeným podpisovým záznamem osoby odpovědné za jeho provedení

- **Export účetních knih**

- ZoÚ neobsahuje speciální úpravu
- Opět významné pro „řízení“

- **Auditní stopa- je nezbytný podpis celé účetní knihy?**

Elektronické vedení účetních knih

- úvaha de lege ferenda

- **Zákonem neupravovat náležitosti účetních knih**
- **Vymezit požadavky na „primární účetní zápis“ do účetnictví**
  - Vazba na úplnost, průkaznost (včetně inventarizace), srozumitelnost a trvalost
  - Zajištění systematického a chronologického členění účetních zápisů
- **Podrobnosti naplnění zákona stanovit v ČÚS**

Elektronické účetní doklady

- **Podklad pro provedení účetního zápisu**
  - § 6 odst. 2 ZoÚ
- **Průkazný účetní záznam**
  - § 6 odst. 2, § 11 odst. 1, § 33, 33a a 34 ZoÚ
- **„Složený“ účetní doklad**
  - § 11 odst. 1 a § 4 odst. 11
  - Identifikátor – nezaměnitelně určuje vzájemnou vazbu

Elektronické účetní záznamy

- **Obecně – zachycení skutečností z reálného světa (účetní případy)**
- **Významný je obsah** účetního záznamu (informace o skutečnosti), **ne forma** (způsob zaznamenání informace) – **proto se prokazuje** (§ 33a odst. 1 písm. a) až c) ZoÚ
  - **Přímo porovnáním se skutečností**
  - **Obsahem jiných průkazných účetních záznamů** nebo
  - **Připojením prodpisového záznamu osoby oprávněné a odpovědné** podle § 33a odst. 10 ZoÚ – vazba na vnitřní předpis
    - **Výhradně skutečnosti uvnitř jedné účetní jednotky**

Elektronické účetní záznamy

- Průkaznost účetního záznamu

- zejm. § 33a. ZoÚ
- Stále je „primárně významný“ obsah účetního případu
- **Průkaznost účetního záznamu je bazálně spojena s účetní jednotkou**
- **Kdy se stává součástí systému účetnictví účetní jednotky?**
  - **Splněním náležitostí – zajišťuje (odpovídá) účetní jednotka** (též souvisí § 4 odst. 10 a 11, § 6 odst. 1 a 2 a § 8 odst. 5 ZoÚ)
  - **Souhrnný účetní záznam – seskupení účetních záznamů (§ 4 odst. 11 ZoÚ – demonstrativní výčet)**

Elektronické účetní záznamy

- Průkaznost účetního záznamu II

- Připojování podpisového záznamu
  - podpisový záznam (§ 33a odst. 4 ZoÚ)
    - Účetní záznam
      - Vlastnoruční podpis
      - Uznávaný elektronický podpis nebo
      - Obdobný průkazný účetní záznam, který zaručuje průkaznou a jednoznačnou původnost
    - Všechny uvedené formy mohou být použity v případě, že se vyžaduje zákonem vlastnoruční podpis

Elektronické účetní záznamy

- Průkaznost účetního záznamu III

- **Průkazný účetní záznam určený k přenosu**
  - musí být podepsán nejpozději v okamžiku jeho předání k přenosu (§ 33a odst. 3 ZoÚ)
- **Identifikační záznam**
  - § 33a odst. 8 až 10 ZoÚ
  - Umožňuje jednoznačné určení technického prostředku nebo fyzické osoby
  - Nenahrazuje podpisový záznam podle § 33a odst. 4 ZoÚ
  - Zajišťuje auditní stopu
- **Ztráta průkaznosti (§ 33a odst. 2 ZoÚ)**

Vznik průkazného účetního záznamu

- Účetní záznam obecně vzniká
  - Vytvořením a zhmotněním informace **uvnitř ÚJ**
  - Vytvořením a zhmotněním informace **mimo ÚJ**
- **Kdy se účetní záznam stává průkazným účetním záznamem účetní jednotky?**
  - Splněním (**doplněním**) **náležitostí**

Na co nezapomenout při interpretaci zákona o účetnictví ve vztahu k elektronizaci!

- **Účetnictví je** formalizovaný **system** pro zachycení a zobrazení skutečností z ekonomického života účetní jednotky, a to způsobem, který neuvádí v omyl uživatele účetní závěrky (věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví) – viz např. § 8 odst. 1 až 6 a § 7 odst. 1 ZoÚ
- ***Ratio legis* zákona o účetnictví je napomáhat (nebránit) elektronizaci vedení účetnictví při naplnění pravidel úplnosti, průkaznosti, srozumitelnosti, správnosti a úschovy účetních záznamů**

Děkuji za pozornost

DAVID.BAUER@MFCR.CZ